A haditechnikai külkereskedelmi engedély iránti kérelmek elbírálásakor alkalmazandó egységes magatartási kritériumok

1. Első kritérium: a tagországok nemzetközi kötelezettségeinek és kötelezettségvállalásainak tiszteletben tartása.

A kiviteli engedély iránti kérelmet el kell utasítani, ha az engedély megadása összeegyeztethetetlen Magyarországnak:

a) az Egyesült Nemzetek Szervezete, az Európai Unió, valamint az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet által hozott fegyverembargók végrehajtására vonatkozó nemzetközi kötelezettségeivel és kötelezettségvállalásaival;

b) az Atomsorompó-szerződésben (Nuclear Non-ProliferationTreaty, NPT), a Biológiai és Toxinfegyver-tilalmi Egyezményben (Biological and Toxin WeaponsConvention, BTWC), valamint a Vegyifegyver-tilalmi Egyezményben (ChemicalWeaponsConvention, CWC) vállalt nemzetközi kötelezettségeivel;

c) a gyalogsági aknák minden formájának kivitelét tiltó kötelezettségvállalásával;

d) az Ausztrália Csoport (Australia Group, AG), a Rakéta Technológiai Ellenőrzési Rendszer (MissileTechnologyControlRegime, MTCR), a Zangger-bizottság, a Nukleáris Szállítók Csoportja (NuclearSuppliers Group, NSG), a Wassenaar Megállapodás (WassenaarArrangement, WA) és a ballisztikus rakéták elterjedése elleni hágai magatartási kódex keretén belül vállalt kötelezettségeivel.

2. Második kritérium: az emberi jogok tiszteletben tartása a fogadó (rendeltetési) országban és a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartása a fogadó ország által.

A kiviteli engedély iránti kérelmet el kell utasítani – a fogadó országnak a nemzetközi emberi jogi okmányokban megállapított vonatkozó alapelvekhez, valamint a nemzetközi humanitárius jogi alapelvekhez való viszonyának mérlegelését követően –, ha nyilvánvaló kockázata van annak, hogy az exportálandó katonai technológiát vagy felszerelést

a) belső elnyomásra használhatják fel;

b) a nemzetközi humanitárius jogot súlyosan sértő cselekményekre használhatják fel.

A hatóság a katonai technológia vagy felszerelés jellegét is figyelembe véve, különös óvatossággal és éberséggel jár el az olyan országokba irányuló engedély iránti kérelmek elbírálásakor, amelyek esetében az Egyesült Nemzetek Szervezetének illetékes szervei, az Európai Unió vagy az Európa Tanács az emberi jogok súlyos megsértését állapította meg.

E kritérium alkalmazása során belső elnyomásra használható technológiának vagy felszerelésnek kell tekinteni különösen azt a technológiát vagy felszerelést, amelyet, vagy amelyhez hasonlót a megjelölt végfelhasználó bizonyítottan belső elnyomásra használ, vagy amely esetében okkal feltételezhető, hogy a technológiát vagy felszerelést nem a meghatározott célra, vagy nem a feltüntetett végfelhasználó által, hanem belső elnyomás eszközeként használják fel. A felszerelés jellegét, különösen a belbiztonsági alkalmazásra szánt eszközök esetében gondosan tanulmányozni kell. A belső elnyomás körébe tartozik, többek között, a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmód vagy büntetés, a gyorsított eljárásban foganatosított vagy önkényes kivégzések, az eltűnések, az önkényes őrizetbe vétel és más, a vonatkozó nemzetközi emberi jogi okmányokban, ideértve az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában és a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában meghatározott, emberi jogokat és alapvető szabadságjogokat súlyosan sértő cselekmények.

3. Harmadik kritérium: a fennálló feszültségekből vagy fegyveres konfliktusokból eredő belső helyzet a rendeltetési országban.

Az olyan katonai technológia vagy felszerelésre irányuló kiviteli engedély iránti kérelmet el kell utasítani, amely a fogadó országban fegyveres konfliktus kitörését, vagy annak elhúzódását eredményezné, illetve a jelenlévő feszültségek vagy konfliktusok súlyosbodásához vezetne.

4. Negyedik kritérium: a regionális béke, biztonság és stabilitás megőrzése.

A kiviteli engedély iránti kérelmet el kell utasítani, ha nyilvánvaló a kockázata annak, hogy a címzett az exportálandó katonai technológiát vagy felszerelést egy másik ország elleni agresszióra használná fel, vagy arra, hogy erőszakkal szerezzen érvényt területi követelésének.

E kockázatok mérlegelésekor különösen a következő körülményeket kell mérlegelni:

a) a fogadó ország és egy másik ország közötti fegyveres konfliktus fennállása, illetve annak valószínűsége;

b) a fogadó ország valamely szomszédjával szemben fennálló területi követelése, amelynek a múltban megpróbált erőszakkal, vagy erőszakkal való fenyegetéssel érvényt szerezni;

c) annak valószínűsége, hogy katonai technológiát vagy felszerelést a fogadó ország nem jogos nemzeti biztonsági és védelmi célokra használja fel;

d) annak figyelembevétele, hogy a kivitel a regionális stabilitást ne befolyásolja jelentős mértékben.

5. Ötödik kritérium: a tagállamok és azon területek, melyeknek külkapcsolataiért valamely tagállam felel, valamint a baráti és a szövetséges országok nemzetbiztonsága.

A kiviteli engedély iránti kérelem elbírálásakor a hatóság köteles mérlegelni a következő körülményeket:

a) az exportálandó katonai technológia vagy felszerelés lehetséges hatása saját, a más tagállamok, valamint a baráti és szövetséges államok védelmi és biztonsági érdekeire, egyúttal elismerve azt, hogy ez a tényező nem befolyásolhatja az emberi jogok, a regionális béke, a biztonság és a stabilitás tiszteletére vonatkozó kritériumok mérlegelését;

b) az érintett katonai technológiának vagy felszerelésnek a saját, a más tagállamok, valamint a baráti és a szövetséges államok erői elleni felhasználásának kockázatát.

6. Hatodik kritérium: a vásárló országnak a nemzetközi közösséggel szemben tanúsított magatartása, különös tekintettel a terrorizmushoz való viszonyára, szövetségesi rendszerének jellegére és a nemzetközi jog tiszteletben tartására.

A kiviteli engedély iránti kérelem elbírálásakor a hatóság köteles mérlegelni a vásárló ország korábbi magatartását az alábbi területeken:

a) a terrorizmus és a nemzetközi szervezett bűnözés támogatása vagy ösztönzése;

b) nemzetközi kötelezettségvállalásainak végrehajtása, különös tekintettel az erőszak alkalmazásáról való lemondásra, és a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartására;

c) a tömegpusztító fegyverek és ballisztikus rakétafegyverzet elterjedése elleni, valamint a fegyverzet-ellenőrzés és a leszerelés más területeivel kapcsolatos kötelezettségvállalásaira, különös tekintettel az első kritérium *b)* pontjában említett fegyverzet-ellenőrzési és leszerelési megállapodások aláírására, megerősítésére és végrehajtására.

7. Hetedik kritérium: annak kockázata, hogy a katonai technológia vagy felszerelés a fogadó országon belül más végfelhasználóhoz jut, vagy nem kívánatos feltételek mellett újra kivitelre kerül.

Annak értékelésekor, hogy az exportálandó katonai technológia vagy felszerelés milyen hatást gyakorol a fogadó országra, valamint hogy mekkora a kockázata annak, hogy az ilyen technológia vagy felszerelés nemkívánatos végfelhasználóhoz kerülhet, vagy nemkívánatos célra használják, a következőket kell mérlegelni:

a) a fogadó ország jogos védelmi és belbiztonsági érdekei, beleértve az Egyesült Nemzetek Szervezetében, vagy más békefenntartó tevékenységben való bármilyen részvételt;

b) a fogadó ország műszaki felkészültsége ilyen jellegű technológia vagy felszerelés használatára;

c) a fogadó ország képessége hatékony exportellenőrzés alkalmazására;

d) annak a kockázata, hogy az ilyen technológia vagy felszerelés nemkívánatos rendeltetési helyre újra kivitelre kerül, valamint a fogadó ország korábbi magatartása bármely, az exportáló tagállam által előírni célszerűnek ítélt újra kiviteli rendelkezés vagy újra kivitel előtti jóváhagyás tiszteletben tartására vonatkozóan;

e) annak a kockázata, hogy az ilyen technológia vagy felszerelés terrorista szervezetekhez vagy személyekhez jut;

f) a műszaki visszafejtés vagy technológia nem szándékos átadásának a kockázata.

8. Nyolcadik kritérium: tekintettel az államoknak a jogos biztonsági és védelmi szükségleteire, valamint az emberi és gazdasági erőforrásokra, a katonai technológia vagy felszerelés kivitelének és a fogadó ország műszaki és gazdasági adottságainak összhangban kell lennie.

A kiviteli engedély iránti kérelem elbírálásakor a hatóság figyelembe veszi – a megfelelő forrásokból, úgymint az ENSZ Fejlesztési Programjától (UNDP), a Világbanktól (World Bank), a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF) és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentéseiből származó információkra is figyelemmel – azt, hogy a tervezett export nem hátráltatná-e súlyosan a fenntartható fejlődést a fogadó országban. Ebben az összefüggésben mérlegeli a fogadó ország katonai és szociális kiadásainak relatív szintjét, figyelembe véve bármilyen európai uniós vagy kétoldalú támogatást is.